

SPIS TREŚCI

Wstęp (Stanisław Liszewski).....	9
FIZJOGRAFIA URBANISTYCZNA (Elżbieta Papińska).....	15
1. Przedmiot, cel i zakres badań fizjografii urbanistycznej.....	15
2. Kształtowanie systemu przyrodniczego miasta. Specyfika środowiska przyrodniczego w mieście.....	17
3. Prawne podstawy opracowań ekofizjograficznych. Rodzaje opracowań ekofizjograficznych.....	21
4. Źródła informacji ekofizjograficznej.....	22
5. Zasady sporządzania opracowań ekofizjograficznych.....	24
6. Dobór fizjograficznych kryteriów oceny środowiska dla niektórych zadań planistycznych.....	30
7. Waloryzacja i bonitacja środowiska miejskiego.....	31
8. Zbiorcza klasyfikacja ekofizjograficzna terenu.....	33
9. Charakterystyka wybranych komponentów środowiska przyrodniczego na potrzeby budownictwa.....	37
10. Znaczenie opracowań ekofizjograficznych dla dokumentów planistycznych.....	40
KLIMAT MIAST (Jerzy Skrzypski).....	45
1. Wprowadzenie.....	45
1.1. Definicja wybranych pojęć (słowniczek).....	45
1.2. Miasto jako obiekt badań klimatu.....	47
1.2.1. Zagadnienie skali i rangi problemu.....	47
1.2.2. Klimatologia miast w systemie nauk.....	49
1.2.3. Kierunki i metody badań klimatu miast.....	49
2. Determinanty indywidualizmu klimatu miast.....	52
2.1. Główne przyczyny kształtowania klimatu miast.....	52
2.2. Zurbanizowana powierzchnia czynna a klimat miast.....	53
2.3. Antropogeniczna emisja ciepła.....	56
2.4. Antropogeniczna emisja zanieczyszczeń powietrza.....	58
3. Specyficzne cechy i osobliwości klimatu miast.....	62
3.1. Specyfika klimatu miast.....	62
3.2. Osobliwości klimatu miast.....	64

4. Bioklimat miast.....	75
4.1. Warunki termiczne odczuwalne	76
4.2. Warunki aerosanitame.....	77
5. Ochrona i melioracja klimatu miast	80
5.1. Cele i ograniczenia	80
5.2. Kierunki i zakres działań, instrumentarium.....	80
DEMOGRAFIA MIASTA (<i>Adam Jelonek</i>).....	87
1. Liczba ludności miasta	87
2. Rozmieszczenie ludności w mieście.....	90
3. Struktura demograficzna ludności miasta	95
4. Rozmieszczenie ludności według wieku w mieście.....	99
5. Rozmieszczenie ludności według płci w mieście	102
6. Struktura społeczna ludności miast.....	105
7. Ruch naturalny ludności miast	109
8. Przyrost rzeczywisty ludności miast.....	112
9. Migracje ludności miast.....	114
10. Metody badań zagadnień ludnościowych w miastach	117
GEOGRAFIA SPOŁECZNA MIAST. STRUKTURY SPOŁECZNO-	
- PRZESTRZENNE (<i>Ewa Szafranśka</i>)	121
1. Wstęp.....	121
2. Koncepcje i szkoły wyjaśniające zróżnicowanie społeczno-przestrzenne w miastach.....	123
2.1. Szkoła chicagowska	125
2.2. Neoekologia społeczna.....	130
2.3. Analiza obszarów społecznych	132
2.4. Ekologia czynnikowa	134
2.5. Socjologiczne ujęcie w badaniach ekologii społecznej.....	136
2.6. Szkoła kalifornijska.....	137
2.7. Koncepcja gentryfikacji	139
2.8. Koncepcja reżimu miejskiego.....	140
3. Zróżnicowanie społeczno-przestrzenne we współczesnych miastach polskich	141
3.1. Miasto realnego socjalizmu (lata 1945-1989).....	142
3.2. Miasto postsocjalistyczne (lata po 1989 roku)	144
PROCESY URBANIZACJI (<i>Jolanta Jakóbczyk-Gryszkiewicz</i>)	155
1. Wyjaśnienie i ewolucja pojęcia „urbanizacja”.....	155
2. Przyczyny urbanizacji	157
3. Aspekty urbanizacji	159
3.1. Urbanizacja demograficzna.....	159
3.2. Urbanizacja ekonomiczna	165
3.3. Urbanizacja przestrzenna.....	168
3.4. Urbanizacja społeczna	175

4. Urbanizacja turystyczna	177
5. Fazy urbanizacji	178
6. Skutki urbanizacji.....	183

FORMY I STRUKTURY PRZESTRZENNE WIELKICH SKUPISK

MIEJSKICH (<i>Stanisław Liszewski</i>)	187
1. Wprowadzenie	187
2. Przestrzeń miejska i jej organizacja.....	189
3. Organizacja przestrzeni miejskiej	190
3.1. Czynniki prawno-własnościowy	190
3.2. Czynniki morfologiczny	194
3.3. Czynniki funkcjonalny jako organizator przestrzeni miejskiej.....	198
3.4. Czynniki administracyjno-instytucjonalny.....	201
3.5. Czynniki społeczno-kulturowy	203
4. Formy wielkich skupisk miejskich	205
4.1. Rozwój wielkich skupisk miejskich	205
4.2. Aglomeracja (monocentryczna)	209
4.3. Konurbacja (aglomeracja policentryczna).....	212
4.4. Obszar metropolitalny	215
4.5. Megalopolis.....	216
4.6. Technopolia	219
5. Struktury przestrzenne wielkich skupisk miejskich.....	220
5.1. Struktura przestrzenna środowiska naturalnego miasta. Przyrodniczy podsystem (warstwa) miasta.....	221
5.2. Struktura morfologiczna miasta	221
5.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta.....	223
5.4. Struktura demograficzno-przestrzenna miasta	225
5.5. Struktura społeczno-przestrzenna miasta	227
6. Modele struktur przestrzennych miast.....	228

FUNKCJE MIAST (*Andrzej Suliborski*)..... 235

1. Funkcjonalizm w przedmiocie i problematyce badawczej geografii miast.....	235
1.1. Specyfika przedmiotu badań geografii miast	235
1.2. Zakres przedmiotowy a ujęcie funkcjonalne	236
1.3. Geneza badań funkcjonalnych w geografii	238
1.4. Funkcja miasta -jej rozumienie i odmiany	240
2. Klasyczne teorie i programy funkcjonalne.....	242
2.1. Teoria ośrodków centralnych	242
2.1.1. Wprowadzenie	242
2.1.2. Koncepcja funkcji centralnej.....	243
2.1.3. Funkcjonalna strukturyzacja ośrodków centralnych.....	244
2.1.4. Klasyfikacja jednostek osadniczych	244
2.1.5. Podsumowanie	245

2.2. Teoria bazy ekonomicznej miast.....	246
2.2.1. Pierwsze sformułowanie koncepcji bazy ekonomicznej	246
2.2.2. Sformułowanie jednolitej teorii bazy ekonomicznej	248
2.2.3. Badania polskie nad koncepcją bazy ekonomicznej.....	250
2.2.4. Zastosowanie koncepcji bazy ekonomicznej w praktyce planistycznej	252
2.2.5. Mierniki bazy ekonomicznej miast.....	252
2.2.6. Metody pomiaru bazy ekonomicznej	253
2.2.7. Podsumowanie.....	258
3. Nazwy funkcji i typologia funkcjonalna miast	260
3.1. Kryteria wyróżniania nazw funkcji.....	260
3.2. Klasyfikacje funkcjonalne oparte na strukturze zajęć ludności miast i strukturze zatrudnienia.....	261
3.3. Klasyfikacje funkcjonalne miast w Polsce	262
4. Współczesne kierunki rozwoju badań funkcjonalnych w geografii miast.....	264
4.1. Genetyczno-funkcjonalny program badań (A. Suliborski, 1994).....	264
4.2. Koncepcja instytucjonalnego zorganizowania miasta (A. Szajnowska-Wysocka, 1995)	269
4.3. Koncepcja realistycznego ujęcia dualizmu zjawisk osadniczych (W. Maik, 1988).....	272
4.4. Koncepcja funkcji miejsca (A. Suliborski, 2001)	274
CENTRA MIAST (<i>Anita Wolaniuk</i>).....	283
1. Przegląd definicji pojęcia „centrum” i „śródmieście” miasta	283
2. Miejsce (położenie) obszarów centralnych w rozwoju historycznym miast.....	290
3. Metody delimitacji centrum miasta	294
4. Cele i kierunki przekształceń obszarów centralnych - śródmiejskich	298
4.1. Trendy przekształceń obszarów centralnych na świecie	298
4.2. Współczesne problemy centrów miast polskich	300
5. Studia przypadków - centra miast europejskich	302
5.1. Przykład miasta brytyjskiego - Coventry	302
5.2. Przypadek centrum miasta szwedzkiego.....	306
5.3. Przykłady powojennych centrów miast związanych z eksploatacją węgla brunatnego.....	306
5.4. Etapy tworzenia centrum Łodzi	309
6. Metropolitalny projekt powiększenia centrum miasta - na przykładzie Lyon Confluence.....	313
SIEĆ I SYSTEM OSADNICZY MIAST (<i>Iwona Jażdżewska</i>).....	321
1. Miejska sieć osadnicza	321
2. Metody badań koncentracji sieci miast.....	325
2.1. Odległości między miastami. Metoda dendrytu wrocławskiego.....	325
2.2. Miary centrograficzne.....	328
2.3. Statystyka najbliższego sąsiedztwa.....	331
2.4. Reguła wielkości-kolejności (<i>rank-size rule</i>) K. Zipfa	332

3. Systemy miejskie	336
3.1. Teoria miejsc centralnych W. Christallera	339
3.2. Metoda Jamesa Vance'a Jr. (<i>mercantile model</i>)	341
3.3. System osadniczo-transportowy	343
3.4. Rola migracji w systemie miast	349
 PODSTAWY WYCENY NIERUCHOMOŚCI MIEJSKICH (<i>Lidia Groeger</i>)....	355
1. Wprowadzenie	355
2. Definicja nieruchomości	356
3. Cechy nieruchomości	358
4. Funkcje nieruchomości	359
5. Formy władania nieruchomościami	360
6. Podstawowe funkcje i cele wyceny nieruchomości	363
7. Wartość nieruchomości	364
8. Czynniki kształtujące wartość nieruchomości	366
9. Źródło informacji na temat nieruchomości	367
10. Zarys procedury szacowania wartości nieruchomości	368
 STUDIA INWENTARYZACJI URBANISTYCZNEJ (<i>Agnieszka Siejkowskd</i>) ...	373
1. Cel i zakres inwentaryzacji urbanistycznej	374
2. Zasady postępowania w wykonywaniu inwentaryzacji urbanistycznej	377
2.1. Etap przygotowawczy do rozpoczęcia pracy terenowej	378
2.2. Etap pracy terenowej	390
2.3. Etap opracowania zebranego materiału	391